

ffjel, at det gif ud fra, at det maatte staa Sogneraadene frit for, enten de vilde udføre Arbeidet ved Afford, eller de vilde udføre det ved Naturalarbeide. Jeg vilde foretrække, at man indførte, hvad der var Enighed om mellem Regjeringen, Landsathinget og Folkethingets Udvalg i 1871—72, dog med den Vending, at det blev Amtskommunerne, der betalte Udgifterne for Amtslændeveiene, som ligge under Amtet, og Sognekommunerne skulde betale for Sogneveiene. Det forekommer mig vilde være det Heldigste. Der bestemmes i Forslaget, at for Fremtiden skal ogsaa det Hartkorn, som er ubebygget, kunne inddrages som snekastningspligtigt, og det forekommer mig ogsaa at være en gavnelig Bestemmelse ved Lovforslaget. Men jeg kan ganske vist ikke synes om dette, at Skovsklybshartkornet f. Ex. kun skal deltage med Halvdelen af Udgifterne. Naar jeg ser, at Statsklovens pure paa Bornholm have tilsammen et Areal af 6107 Tønder Land og Hartkornet kun udgjør 48½ Tønder almindelig dansk Hartkorn, saa skulle de for disse 6000 Tønder Land kun svare Halvdelen eller være snekastningspligtige for kun saa meget som 24 Tønder Hartkorn. Det forekommer mig virkelig, at Staten derved kommer til at slippe altsom nemt med Hensyn til Snekastningspligten, saa jeg vil ogsaa slutte mig til de Udtalelser, der kom frem fra den foregaaende ærede Taler, at man hurde lade Skovene have Snekastningspligt i Lighed med det øvrige Hartkorn. Da man har Statsklove med saa lavt et Hartkorn som nu for Bornholms Vedkommende, kunde man langt snarere gaa opad og sige: Lad dem betale dobbelt mod almindeligt Hartkorn. Det er navnlig disse Bemærkninger, jeg vil tillade mig at drage frem; isørgt skal jeg ikke opholde mig ved, hvad jeg ellers ogsaa nok synes, der kunde fremføres om dette Lovforslag her, men som nogle af de foregaaende ærede Talere allerede have udtalt sig om. Jeg skal derfor standse her, idet jeg tænker mig, at dette Forslag nærmere vil blive prøvet i et Udvalg, og idet jeg haaber, at dette Udvalg navnlig vil se hen til, at man mulig kunde faae disse Vendinger ind i Lovet. Særlig vilde jeg foretrække, at man kom ind paa de samme Principer, som haade Landsathinget, Regjeringen og Folkethinget vare enige om i 1871.

Bertelsen (Beile Amts 5te Valokreds):
Jeg ønsker kun at gjøre nogle faa Bemærkninger til det Forslag, her ligger for, og det er da først om § 5, at jeg vil sige et Par Ord. Det Grundlag, der fastsættes i Paragrafen, er Hartkornet, Assurancesummen, for saa vidt der svares Bygningsafgift, og Folkeholdet. Bygningsafgiften er jo i og for sig en uretfærdig Sat, som vil blive endnu langt uretfærdigere, naar den skal føres ud i de Konsekventer, som her er Tilføldet. Industrien arbeider jo ofte her i Landet under strenge Forhold, og hvis et industrielt Anlæg f. Ex. har en 3—4 Tønder Hartkorn, vil der efter dette Forslag blive en stor Del af Assurancesummen paa Bygningerne, som bliver snekastningspligtig foruden Hartkornet. Ifølge dette Grundlag vil Eieren af et saadant Anlæg komme til at faste to Gange, baade i Forhold til Hartkornet og i Forhold til Assurancesummen af Bygningerne, og det er en Ubillighed. Nu ser jeg nok, at Reglerne skulle bestemmes af Amtsraadet efter Forhandling med Sogneraadene; men naar Industrien kun skal søge sin Garanti i Amtsraadets Regler, tror jeg nok, at den vil komme til at trække det forreste Straa, da Amtsraadet er sammenjat saaledes, at det næppe i stor Maalestof vil tage Hensyn til de Betragtninger, som ville gjøre sig gjældende fra den Side. Noget Lignende kommer frem, naar vi se paa § 8. Husmænd med under 2 Skjæpper Hartkorn skulle kun svare halvt mod dem, der have 2 Skjæpper eller derover, med mindre de ansættes høiere efter Assurancesum, Vedrift og Folkehold. Naar vi f. Ex. paa Landet have en Murer eller Tømrer, der har lidt mer Bygninger, end der svarer til hans Hartkorn, men som skulle svare Bygningsafgift, vil han komme til at staa saaledes, at det Lidet, man vil give ham, fordi han har under 2 Skjæpper Hartkorn, tager man igjen paa Assurancesummen, og det sker, skjønt hans Vedrift, Industri eller Forretning ingen Forbringer stiller med Hensyn til at holde Veiene aabne. Jeg er enig med den ærede Taler, der talte om § 7, og finder det navnlig uretfærdigt, naar vi sammenholde de to Paragrafer, at Industrien altsaa skal op til det Dobbelte, medens de store Stovbrug kun skulle svare det Halve i Forhold til Hartkornet (Berg: De have ofte ingen Hart-